

Hørings-sammenstilling for Babyprodukter med tekstil

NMN version 1.0
Dato 19. maj 2017

Svanemærkede Babyprodukter med tekstil –
Høringssammenstilling
104/1.0, 19-05-2017

1	Sammenfatning	1
2	Om høringen.....	2
3	Sammenstilling af indkomne svar	3
4	Kommentarer til kriterierne, i detaljer	4
4.1	Generelle kommentarer	5
4.2	Kommentarer til de individuelle krav	7
4.2.1	Krav kapitel 1	7
4.2.2	Bilag	21
5	Kommentarer til baggrunden.....	21
6	Diskussion og konklusion	21

1 Sammenfatning

Høringen på generation 1 af kriterierne er udført i alle nordiske lande på nær Island perioden fra den 28. november 2016 til den 8. februar 2017. Der er i høringen totalt indkommet 17 svar, hvoraf 9 støtter forslaget, 4 bare kommenterer, 1 forkaster forslaget med motivering og 3 afstår fra at kommentere. Dette er uddybet i tabellerne neden for de enkelte lande i afsnit 3.

Der har i høringen været fokus på at få information om producenteres og brandejerens mulighed for at indhente information flere led tilbage i produktionskæden. Der er ikke kommet rigtig meget input til dette i høringen. De producenter, som har svaret, forklarer, at det kræver en stor indsats at indhente denne information, hvis det ikke er gjort før. At kende sin leverandørkæde og have styrbarhed for fx anvendt kemi i produktionskæden, er oftest en vigtig del af at kunne opnå Svanen. Interviews viser, at fx licenshaverne for Svane- og Blomstmærket tekstil tillægger denne styrbarhed en stor værdi. Her er det muligt at opnå styrbarhed tilbage i produktionskæden. En del af Svanens erfaring fra produktgruppen Tekstil, skind og læder kan overføres til Babyprodukter med tekstil. Her er tekstil i fokus med lignende leverandørkæder. Det vurderes derfor, at styrbarheden i leverandørkæden er mulig at opnå, men det er samtidig vigtigt at kommunikere den værdi, det giver.

I kriterieudviklingen, både før og efter høringen, har der været stor fokus på at arbejde for, at andre certificeringssystemer kan anvendes som dokumentation for nogle af kravene, hvis der stilles tilsvarende krav som for Babyprodukter med tekstil. Nordisk Miljømærkning vurderer, at de foreslåede kriterier for Svanemærkning af Babyprodukter med tekstil nu har et niveau, hvor der stilles ambitiøse krav, der er tilpasset produktgruppen med kontakt til børn og samtidig er realistisk for ansøger at kunne dokumentere.

Behandlede områder i høringen

De indkomne svar fordeler sig på forskellige krav i kriterierne, men fælles for mange af svarene er, at der er stor fokus på barnets eksponering overfor skadelig kemi. Følgende vigtige områder er blevet kommenteret og behandlet i høringen:

- Flere har kommenteret at den nye produktgruppe er relevant og støtter op om de nye kriterier. Det er især kriteriernes fokus på den kemi, som små børn eksponeres for ved tæt kontakt med tekstil i disse produkter, som anerkendes.
- Der er efterspurgt en tydeligere beskrivelse af, hvornår kriterierne definerer "tekstildele" samt hvornår der defineres kontakt med barn og voksne for de enkelte materialer i produktet.
- Enkelte har ytret usikkerhed omkring at kunne indhente data fra underleverandører. Her har flere kommenteret, at det er en fordel, at man kan genbruge andre tekstilcertificeringer for både tekstil og andre materialer.
- Det er kommenteret, at det er positivt, at man kan anvende enten økologisk eller Better Cotton Initiative (BCI) bomuld.
- Høringsparten, som har forkastet høringsforslaget, motiverede dette med krav om for lav andel certificeret cellulosefibre i høringsforslaget (30 %). Efter høringen har Nordisk Miljømærkning hævet kravet til mindst 50 % certificeret cellulosefibre.

- Der er kommet kommentarer om, at kriterierne bør angive forskellen på Svanens krav til azofarvestoffer med hensyn til fraspaltning af aromatisk aminer og REACH lovkrav i EU.
- Det er kommenteret, at kravet til lim i træbaserede plader også bør stille krav til isothiazolinoner, som anvendes til konservering af limen.
- Det er kommenteret, at der er krav, hvor der mangler henvisning til standardiserede teststandarder i krav, hvor en test er påkrævet.
- At enkelte kvalitetskrav til det færdige tekstil skal tilpasses netop denne produktgruppe, og ikke nødvendigvis skal have samme kravniveau som beklædningstekstil eller møbeltekstil.

Behandling af høringskommentarer

Nordisk Miljømærkning har i afsnit 4 efter den enkelte kommentar givet svar og beskrevet evt. opdatering af krav. Derudover findes en oversigtstabel (tabel 6) over de ændringer, der er foretaget i kriterierne efter høringen i afsnit 6.

2 Om høringen

I denne sammenstilling er alle kommentarer fra høringen samlet og besvaret af Nordisk Miljømærkning. Formålet er her, udover selve sammenstillingen, at vise, hvordan eksterne synspunkter har påvirket kravene i kriterierne. Nordisk Miljømærkning er taknemmelig for alle indkomne svar, som hjælper os i vores kriterieudvikling og hjælper med til at sikre, at arbejdet med kriterierne følger standarden ISO 14024.

I høringsbrevet blev det fremhævet, at der var ønske om kommentarer til følgende områder:

Struktur og aktivering af krav:

De enkelte krav aktiveres i forhold til relevansen i produktet. Her ses både på materialets vægtandel, samt om barn og voksen er i kontakt med materialet ved normal brug af produktet.

Det er angivet i introtekster til de enkelte afsnit og i kravtekster, hvornår de enkelte krav aktiveres. Samtidig er der udarbejdet et Excel værktøj, hvor man ved indtastning af materialesammensætningen for produktet opnår en liste over de relevante krav for produktet. Vi opfordrer til, at dette Excel værktøj afprøves i høringsperioden og at der gives feedback på både værktøj og kravenes aktiveringsniveauer. Derudover findes en kravoversigt i krav O1.

Bomuld i krav O3:

Krav om enten 50 % økologisk eller 100 % IPM bomuld (IPM: Integrated Pest Management).

Kemikalier i tekstil afsnit 1.4.2:

Hvor langt tilbage i produktionskæden findes sporbarhed i forhold til kemikalier anvendt i tekstilproduktionen?

Kemikalier i fyld- og stoppematerialer i afsnit 1.6:

Hvor langt tilbage i produktionskæden findes sporbarhed i forhold til kemikalier anvendt i fyld- og stoppematerialer til babyprodukter med tekstil?

Komponenter af metal afsnit 1.9 og plast afsnit 1.10:

Her er især fokus på dele, som kommer i kontakt med barnet. Kan den angivne dokumentation indhentes fra underleverandører?

Sikkerhedskrav for produktet O78:

Her henvises til teststandarder for de enkelte produkttyper. Der findes dog ingen standarder for køre- og soveposer til udendørsbrug. Hvad anvendes i stedet for test af sikkerhed for disse produkttyper?

3 Sammenstilling af indkomne svar

Dette er uddybet i tabellerne nedenfor de enkelte lande. Der er i høringen totalt indkommet 17 svar, hvoraf 9 støtter forslaget, 4 bare kommenterer, 1 forkaster forslaget med motivering og 3 afstår fra at kommentere.

Tabel 1: Sammanställning av svaren

Land	A. Bara kommentarer	B. Stöder förslaget	C. Stöder förslaget med kommentarer	D. Avstår från yttrande	E. Förkastar förslaget med motivering	Totalt
Danmark	2		1	1		4
Sverige	1	3	4		1	9
Finland	1			2		3
Norge		1				1
Island						0
Totalt	4	4	5	3	1	17

Tabel 2: Danska remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer	B. Stöder förslaget	C. Stöder förslaget med kommentarer	D. Avstår från yttrande	E. Förkastar förslaget med motivering
Miljøstyrelsen			X		
Forbruger Lab	X				
Dansk Supermarked Group	X				
Dansk Arbejdsgiverforening				X	
Σ Danske svar:	2		1	1	

Tabell 3: Svenska remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer	B. Stöder forslaget	C. Stöder forslaget med kommentarer	D. Avstår från yttrande	E. Förförkastar forslaget med motivering
FSC Sweden					X
Kemikalieinspektionen			X		
Karolinska Institutet, Institutet för Miljömedicin			X		
Kommerkollegium	X				
Baby Björn AB			X		
Axonkids AB		X			
Södra Skogsägarna ek. för., Södra Cell		X			
IKEA of Sweden AB			X		
Folkhälsomyndigheten		X			
Σ Svenska svar:	1	3	4		1

Tabell 4: Finska remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer	B. Stöder forslaget	C. Stöder forslaget med kommentarer	D. Avstår från yttrande	E. Förförkastar forslaget med motivering
Finlands Kommunförbund				X	
Oy Orasel Ltd	X				
Finlands Arbets- och näringsministeriet				X	
Σ Finska svar:	1			2	

Tabell 5: Norske remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer	B. Stöder forslaget	C. Stöder forslaget med kommentarer	D. Avstår från yttrande	E. Förförkastar forslaget med motivering
Stokke AS		X			
Σ Norske svar:		1			

4 Kommentarer til kriterierne, i detaljer

De indkomne høringsvar fordeler sig på meget forskellige kravområder. Det er derfor svært at beskrive nogle overordnede tendenser i de indkomne svar. Dog er der samlet god opbakning til den nye produktgruppe og en generel enighed om, at det er relevant med kriterier, der fokuserer på barnets eksponering af kemikalier fra tekstiler i disse produkttyper.

De forskellige kommentarer fra høringsinstanserne er indsat her nedenfor og grupperet i forhold til de kravnumre i kriteriedokumentet, som kommentaren omhandler. Nordisk Miljømærkning har efter den enkelte kommentar givet svar og beskrevet evt. opdatering af krav.

4.1 Generelle kommentarer

Miljøstyrelsen (DK)

Miljøstyrelsen hilser den ny produktgruppe velkommen.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning takker for kommentaren.

Stokke AS (NO)

Du kan sette oss på støtter forslaget ☐

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning takker for kommentaren.

Baby Björn AB (SE)

Bra med möjligheten för Svanmärkning av babyprodukter med textil! Tror det finns ett behov från konsumenter. Kan vara svårt när det finns många olika material och vissa är svåra att påverka.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning takker for kommentaren. Der har været stor fokus på, at andre certificeringer kan genbruges. Specielt for mindre tekstildele og andre mindre betydende materialedele i produktet. Dermed, at det er de mest betydende materialer, som kræver mest dokumentation.

Axonkids AB

Godkänner förslaget.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning takker for kommentaren.

Folkhälsomyndigheten (SE)

Folkhälsomyndighetens remissyttrande över Förslag till reviderade kriterier för nordisk miljömärkning av babyprodukter med textil

Folkhälsomyndigheten har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter angående rubricerade remiss och har följande att anföra:

Folkhälsomyndigheten ser positivt på att det utvecklas miljömärkningskriterier som syftar till att stärka barns skydd mot exponering för hälsoskadliga kemikalier.

Folkhälsomyndigheten anser att babyprodukter med textil är en viktig produktgrupp att utveckla sådana kriterier för i och med att det är produkter som barn har nära kontakt med, och i vissa fall ofta och under längre stunder.

Folkhälsomyndigheten avstår från att lämna synpunkter på kriteriernas utformning.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Agneta Falk Filipsson.

Utredaren Linda Molander har varit föredragande. Enligt Folkhälsomyndighetens beslut Linda Molander

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning takker for kommentaren.

Södra Skogsägarna ek. för., Södra Cell

Godkänner förslaget.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning takker for kommentaren.

IKEA of Sweden AB

Godkänner förslaget med följande kommentarer:

Section 1.2 Unclear when the requirement is applicable. General: suggest to add CAS no and CLP classification when substances is mentioned. As far as possible refer to standardized test methods such as ISO, EN etc to make it clear what method to use. Also detection limit and acceptable contamination limit.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordic Ecolabelling agrees that section 1.2 can not stand alone in defining when the requirements are activated. Section 1.2 is a general description of activations limits. This is further described in the intro text for each requirement section. Therefore, a reference to these intro texts has now been inserted in section 1.2.

It is assessed for the individual requirement to insert the cas. numbers.

In section 1.1 in the criteria, you will find a definition of the general contamination limit in the criteria. If other contamination limits are used in a requirement, it is stated in the requirement.

It is always the intention to refer to relevant standardized test standards and detection limits, if that is possible. It has now been followed up on whether there are requirements, where this was not the case. Note that the test standard may be specified in the text itself or further described in an appendix. In addition, many of the requirements cannot be documented with a test. Instead, it is required that information about used chemicals is retrieved from the production chain of subcontractors. The type of documentation will be stated in the documentation requirement. We check if there are requirements where it has not happened.

Institutet för Miljömedicin, Karolinska Institutet, Anna Beronius, PhD, ERT

Jag godkänner förslaget med följande kommentarer:

Vissa förtydliganden i texten kan göras för att öka läsbarhet och förståelse (se bifogad fil). Jag tycker särskilt att det måste bli tydligare i vilken utsträckning olika "textilelement" kan undantas kraven. Definitionen av "textile element" bör också göras tydligare, eftersom den spelar stor roll för tolkningen av de olika kraven. Vad gäller tillåtna halter av bly i dessa produkter, enligt bedömningar gjorda av olika expertorgan, t ex WHO, kan vi inte säga att det finns en säker exponeringsnivå under vilken bly inte kan ge upphov till skadliga och irreversibla hälsoeffekter hos barn. Barns exponering för bly borde minimeras i största möjliga grad. Min åsikt är att bly inte borde tillåtas alls i produkter som får er miljömärkning.

Jag har inte expertis att uttala mig särskilt om spårbarhet av kemikalier i produktionskedjan.

Jag bifogar pdf:en med mina specifika kommentarer.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i at bly ikke skal anvendes ved produktion af babyprodukter med tekstil. Bly, som er klassificeret som reproduktionsskadelig med H360, forbydes i krav O16. Kravet beskriver, at der ikke må anvendes tekstilkemi som fx farvestoffer, hjælpekemikalier og andet, hvor der indgår stoffer som er klassificeret som enten kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske. Dermed fremgår bly ikke af listen over forbudte stoffer i krav O17, da bly allerede udelukkes i krav O16. Der er til og med krav som dokumenterer renheden i forhold til forurening med metaller som fx bly i farver og pigmenter, der anvendes i tekstilproduktionen. Derudover er der krav om test, at alle tekstil-, metal- og plastdele, som barn eller voksen kommer i kontakt med, er testet for både ekstraherbart bly og total indhold af bly. Dette er for at sikre, at eventuelle forureninger er minimale.

Efter høringer er beskrivelsen af tekstildel og tekstiltype opdateret.

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen anser att kriterierna för Svanenmärkta babyprodukter med textil är väl genomarbetade och täcker ett stort antal användningsområden där textil kan förekomma i kontakt med små barn. Kemikalieinspektionen ser det som positivt med kriterier kring deklaration av alla kemikalier som används i textilproduktion genom säkerhetsdatablad.

Kemikalieinspektionen lämnar ett par kommentarer som i huvudsak rör förtydliganden i kriterierna (disse er indsat under relevante krav).

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning har generelt stor fokus på, at producenter skal kende kemien i deres produktionskæde. Når produkterne i denne produktgruppe samtidig er til små børn og anvendes med tæt kontakt, er der ekstra stor fokus. Her er behov for mere information om den anvendte kemi, end den som fremgår af et sikkerhedsdatablad. Flere af kravene til tekstilkemien går længere og kræver mere detaljeret information. Der findes fx forbud mod anvendelse af CMR stoffer i tekstilproduktionen. Dette omfatter alle indgående stoffer uanset koncentration.

Følgende definition er beskrevet i kriterierne:

Indgående stof: Alle stoffer uanset koncentration i et anvendt kemikalie (fx pigment eller blegemiddel) eller kemikalieblanding (fx lim, overfladebehandling), inkl. tilsatte additiver (fx konserveringsmidler og stabilisatorer). Kendte afspaltningsprodukter fra indgående stoffer (fx formaldehyd, arylamin, in situ-genererede konserveringsmidler) regnes også som indgående.

Forureninger: Rester fra produktionen, inkl. råvareproduktionen, som findes i et anvendt kemikalie eller kemikalieblanding i koncentrationer $\leq 100,0$ ppm ($\leq 0,01000$ vægt %, $\leq 100,0$ mg/kg).

Eksempler på forureninger er rester af følgende: reagenser inkl. monomerer, katalysatorer, biprodukter, "scavengers" (dvs. kemikalier som anvendes til at eliminere/minimere uønskede stoffer), rengøringsmidler til produktionsudstyr, "carry-over" fra andre/tidligere produktionslinjer.

4.2 Kommentarer til de individuelle krav

4.2.1 Krav kapitel 1

Afsnit 1.2 Bagatelgrænser for materialer

Miljøstyrelsen (DK)

Miljøstyrelsen er usikker på læsningen af afsnit 1.2 + afsnit 1.4.2 2. i forhold til hvornår tekstiler er undtaget. Undtagelsen for 5 % bør kun gælde tekstil (og læder for den sags skyld), hvis der ikke er risiko for hudkontakt.

I afsnit 1.2 står der: "Tekstildele (se definition i afsnit 1.1) er undtaget kemikaliekravene i afsnit 1.4.2, hvis den enkelte tekstildel indgår med mindre end 5 vægt % af den samlede mængde tekstil i det færdige produkt".

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i, at det kun er tekstildele, som er under 5 vægt %, der ikke er i kontakt med barn eller voksen, som helt undtages for kemikaliekrav i afsnit 1.4.2. Denne test fremgår af introtekst til afsnit 1.4.2 og vil efter høringen også fremgå tydeligt af afsnit 1.2. I krav O14 fremgår det samtidig, at tekstildele som er under 5 vægt % og i kontakt, automatisk vil kunne godkendes i afsnit 1.4.2, hvis de har en mærkning som Svanemærket tekstil, skind og læder, EU-Blomstmærket tekstil, GOTS eller Oeko-Tex 100 klasse I baby.

Derudover skal alle tekstildele i kontakt med barn/voksen uanset vægt % klare krav i afsnit 1.5 Eksponeringskrav – test af det færdige tekstil.

O1 Beskrivelse og sammensætning af det svanemærkede produkt

Oy Orasel Ltd (FI)

Ordet "kontakt" är mycket abstrakt, och enligt vår åsikt ska det definieras tydligare. Baby /barn är naturligtvis, i direkt /kontinuerlig kontakt till exempel i barnevognslift, men hur det med mer tillfälliga kontakter? Barn har inte ständig kontakt till exempel med barnvagnens handtag, men kan säkert ibland hålla fast vid det. Barn och vuxna är inte kontakt med metallstommen, men ibland är kontakt möjligt t.ex. när man placerar vagnen in i bilen. Dessa delar är kontinuerligt utsatta för beröring, men kontakten är inte kontinuerlig. En vuxen berör handtaget när man skjuter vagnen, men annars inte. Om man skjuter vagnen en timme om dagen (handskar på händerna hösten och vinter), är det då ständig kontakt? I ständig kontakt med användningen av produkten?

På samma sätt är korgen för varor i barnvagn tillverkat av polyester (eget textilelement), och naturligtvis rör man ibland vid den, men inte hela tiden. Termen kontakt behöver definition.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i, at dette er vigtig at tydeliggøre. Definitionen af kontakt er derfor opdateret i afsnit 1.1 i kriterierne og der er givet eksempler i baggrundsdokumentet.

Definition i afsnit 1.1 indsat her:

Materialer i kontakt

Når det vurderes, om der er kontakt med materialet i babyproduktet, tages der først udgangspunkt i barnets kontakt, da der her både ses på både lang- og kortvarig kontakt. Derefter ses om den voksne har langvarig kontakt med yderligere materialer.

Kontakt med barn

Kontakt med barnet defineres her som både lang- og kortvarig kontakt med materialet ved normal anvendelse af produktet.

Fx tekstilet indvendigt i barnevognen, på siderne og i forstykket vil potentielt kunne være i kontakt med barnet. Samtidig defineres alt fyld, skum- og stoppemateriale under dette tekstil også til at være i "kontakt".

Metalstellet på en barnevogn/klapvogn, som barnet ikke kan nå, når det sidder i vognen, vurderes ikke at være i kontakt med barnet. Ej heller hjulene eller kurven under vognen.

Kontakt med den voksne

For voksne er der tænkt langvarig kontakt ved normal brug af produktet. Dermed vil der være kontakt med styret/håndtaget.

O1 Beskrivelse og sammensætning af det svanemærkede produkt

Oy Orasel Ltd (FI)

Tyvärr, i detta skede kan vi inte ge något svar om hur Excel-verktyget fungerar. Brist på tid kan kanske kunna skylla mest, men ja, vi öppnade verktygen och på något sätt verkade den vara svårt att förstå. Vi satt oss inte in riktigt, men detta var emellertid vårt första intryck... Vi fick inte känslan att "Jes" det här är enkelt och fungerar bra.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Vi har efter hørningen lavet en opdatering af Excel-værktøjet ud fra input fra test. Vi håber, at dette er med til at gøre værktøjet mere enkelt. Der skal dog investeres en smule tid i at anvende værktøjet. For de fleste produkter i produktgruppen vil denne tid dog være godt givet ud, da det bliver meget mere enkelt at se, hvilke krav der er relevante for det samlede produkt og for de enkelte materialekomponenter i produktet.

O3 Bomuld og andre naturlige frøfibre af cellulose

Baby Björn AB (SE)

Bra att BCI är godkänt.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Hensigten med kravet har været at udarbejde et krav, der både er ambitiøst og samtidig anerkender tekstilbranchens arbejde med IPM bomuld som fx BCI, som findes på markedet i meget større mængder end økologisk bomuld.

O3 Bomuld og andre naturlige frøfibre af cellulose

Oy Orasel Ltd (FI)

Vi anser att i början bör det vara tillräckligt med Gots- eller Öko-Tex standard. Kravet kan skärpas senare. Jag tror att leverantören kommer att kunna få ett mervärde (och gynna i sin produktion) genom att meddela sina kunder om att de använder ekologisk bomull.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning er enig i, at tekstil indkøbt som GOTS certificeret er netop tilstrækkelig dokumentation for dette krav, da der her som minimum indgår 70 % økologisk bomuld. Det fremgår også af dokumentationskravet for krav O3. Vi har efter høringsen opdateret bilag 22, som viser hvilke certificeringer, der kan anvendes. Oeko-Tex stiller ikke krav om andel økologisk eller IMP bomuld og vil derfor ikke kunne anvendes som dokumentation krav O3.

O6 Polyester

Oy Orasel Ltd (FI)

Vi förstår inte riktigt kraven på polyester och hur det definieras, för om vi förstått rätt är inte Öko-Tex och GOTS tillräcklig? Kan någon allmän standard godkännas? I annat fall blir det för svårt och dyrt att testa tyget och uppfylla kravet för spårbarhet. Tygen utsidan på vagnen är av polyester.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Det er korrekt, at Oeko-Tex og GOTS ikke kan anvendes som dokumentation for krav O6 til polyesterproduktion. Oeko-Tex stiller ikke krav til produktionen af tekstilfiberen. Kun til indhold af kemi i det færdige tekstil. Hermed vil krav, der fokuserer på at reducere en miljøbelastning (fx VOC emission), der sker under selve fiberproduktionen, ikke blive håndteret af Oeko-Tex. Step by Oeko-Tex har ingen absolutte kravniveauer for VOC emissioner og kan dermed ikke anvendes som dokumentation for kravet.

Svanen stiller relevante miljøkrav til hele produktets livscyklus. Dermed er en test af det færdige tekstil ikke nok til at dokumentere dette. Tekstilproduktion omfatter mange vådprocesser, hvor skadelig kemi kan blive udledt til miljøet. For at denne miljøbelastning er håndteret, er det nødvendigt at kende den anvendte kemi i disse vådprocesser. Det har dermed en rigtig stor miljømæssig værdi at gå tilbage i produktionskæden og påvirke den kemi, som anvendes der.

Det er ikke muligt at anvende en GOTS certificering til polyestertekstil. GOTS omfatter kun tekstil med min. 95 % naturfibre som fx bomuld.

O8 Elastan

Kemikalieinspektionen (SE)

Enligt avsnittet gäller kriterierna för olika typer av fibrer (specificerade i 03-013) i textila element om fibertypen utgör minst 20 viktprocent av det textila materialet. Textil består ofta av en blandning av olika typer av fibrer. Elastan (08) används för att ge elasticitet till många typer av textil och kan då förekomma i lägre koncentrationer än 20 viktprocent.

Kriterierna i O8 gæller vid fiberproduktion, en process som är oberoende av hur mycket av fibern som sen används i olika enskilda textila material. Förtydliga gärna i exempelvis bakgrundsdokumentet med ett resonemang om vilken betydelse kriterierna för elastan skulle få. Motsvarande kan även gälla för andra fibertyper, om dessa förekommer i fiberblandningar under 20 viktprocent.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i, at elastan oftest anvendes i lavere koncentrationer end 20 %. Krav O8 er et udvidet krav til elastan med krav til selve produktionen af elastanfibren. Kravet kræver dermed dokumentation flere led tilbage i produktionskæden og aktiveres først, når elastan indgår med høj andel i tekstilet. I de fleste tilfælde vil det være krav O42 N,N-dimethylacetamid, der aktiveres for elastanfibre i tekstilet. Krav O42 aktiveres for alle tekstildele, der indgår med mere end 5 vægt % eller er i kontakt med barn/voksen. Her stilles krav, der kan dokumenteres med test af det færdige tekstil med elastan uanset koncentration. Krav O42 kan dokumenteres med andre mærkninger, som fx Oeko-Tex 100 klasse 1 baby, hvad gør det lettere at indhente dokumentationen.

O10 Blegning med klorgas

IKEA of Sweden AB

1.4.1 (O10) Suggest to define what to use, ECF or TCF if this is allowed.

Comment from Nordic Ecolabelling

Nordic Ecolabelling does not specify in the requirement, the alternatives that can be used. It can change over time and the requirement should not be technically controlling. In the background text, instead, Nordic Ecolabelling can specify some of the existing alternatives on the market today. This motivates the potential for substituting unwanted chemistry. The background text is now updated with possible alternatives. The background text states, that ECF and TCF could be used as an alternative to chlorine gas as chlorine gas is more problematic. However, it is important to remember that there may subsequently be new alternatives on the market, and therefore Nordic Ecolabelling does not want to dictate what alternative to apply but only to show that substitution is possible.

O13 Sporbarhed og certificeret råvare

FSC Sweden (SE)

We oppose to the proposal under O13.4 where the amount of certified raw material is only 30%. There is a large supply of FSC Certified raw material. Why is only fibre raw materials in the cellulose based pulp included and not all wood material?

Comment from Nordic Ecolabelling

After consultation, the requirement has been changed to a minimum of 50% certified wood raw materials, as it is decided overall in Nordic Ecolabelling that it is a realistic and ambitious level. Thus, the requirement is identical to the general requirement of the Nordic Ecolabel criteria for fibre pulp. The requirement applies for all the wood products used in the fibre pulp. Whether purchased as solid wood or wood fibres.

1.4.2 Kemikalier anvendt i tekstil produktionen

Dansk Supermarked Group

Der er som I skriver meget fokus på disse kategorier og der bliver allerede arbejdet meget seriøst med sikkerhed og kemi på produkterne. Det er lidt omfattende at gennemgå alle kravene, men interessant for os er at flourstoffer er nævnt.

Vi har allerede startet en udfasning af flourstoffer i produkter til børn.

Jeg har lige et par spørgsmål til vedhæftede:

1. Er alle flourstoffer omfattet – det kan jeg ikke umiddelbart læse ud af vedhæftede?
2. Jeg kan se der er en bemærkning om særlovgivning i Norge på PFOA, men er den ikke inkluderet i REACH nu?
3. Der står: Kemikalier (Tekstiler): Omfatter kemi i tekstildele, der er i kontakt eller indgår med 5 vægt % eller mere af den samlede tekstilmængde i produktet. Betyder det at hvis en zipperhanger ikke er i direkte kontakt & er mindre end 5 vægt % af produktet, kan det indeholde problematiske kemikalier og produktet kan stadig svanemærkes?

Nordisk Miljømærknings kommentar

Svar til 1. Alle fluorerede organiske forbindelser må ikke indgå i de kemikalier, der anvendes til produktionen af tekstilet. For tekstildele, under 5 vægt % ud af det samlede tekstil, accepteres andre certificeringer af tekstilet som fuld dokumentation og her kan der være udvalgte fluorerede stoffer, som er forbudt. Det samme gælder for andre materialer i produktet som fyld og stoppematerialer, overfladebehandling af metaldele, plast og gummi, hvor kravet aktiveres, når materialet er i kontakt med barn eller voksen eller indgår med en betydende andel (se yderlige beskrivelse af aktivering af krav i de enkelte kravafsnit).

Svar til 2. Forbuddet i REACH vil først træde i kraft i 2020, og omfatter PFOA samt andre stoffer som kan nedbrydes til PFOA. Så indtil da vil det være en særlovgivning i Norge¹.

Svar til 3. For alle materialerne, som kan indgå i produktgruppen gælder, at de som minimum skal opfylde nogle basiskrav. For en lynlås, som barnet ikke kan nå ved normal brug af produktet, vil der gælde basiskrav i form af grænseværdier for ekstraherbare metaller (krav O37) som bl.a. bly og cadmium samt emissionsgrænser for problematiske flygtige organiske forbindelser. For metaldele som barnet kan komme i kontakt med gælder yderligere kemikaliekrav.

O15 Kemikalieoversigt for tekstildele

Baby Björn AB (SE)

Kunnskap om kjemikalier langt tilbake i produksjonskjeden. Dette är något som vi måste bli bättre på. Hitills har vi förlitat oss på Oko-Tex och ställt krav på vår leverantör att hålla koll på sina underleverantör.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning har generel stor fokus på, at producenter skal kende kemien i deres produktionskæde. Således kan man både styre kemikalierne belastning under selve produktionen, samt hvad der indgår i det færdige produkt. Tekstilproduktionen på globalt plan er den anden største forurener af ferskvand². Det er dermed vigtigt at sikre, at der ikke udledes problematiske kemi fra vådprocesser tilbage i produktionskæden.

Når produkterne i denne produktgruppe samtidig er til små børn, og anvendes ved tæt kontakt, er der ekstra stor fokus. Her er behov for mere information om den anvendte kemi, end den som fremgår af et sikkerhedsdatablad. Flere af kravene til tekstilkemien går derfor længere og kræver mere detaljeret information. Der findes fx forbud mod anvendelse af CMR stoffer i tekstilproduktionen. Nogle af kravene vil kunne dokumenteres med et Oeko-Tex 100 klasse I baby certifikat. Det er dog kun de krav, der går på test af det færdige tekstil. Se bilag 23 for oversigt over hvilke krav, som kan dokumenteres med et Oeko-Tex certifikat.

¹ <http://www.miljodirektoratet.no/no/Nyheter/Nyheter/2016/Desember-2016/Skadelig-fluorstoff-blir-forbudt-i-Europa/> besøgt den 8 maj 2017

² <http://www.ecowatch.com/fast-fashion-is-the-second-dirtiest-industry-in-the-world-next-to-big--1882083445.html> besøgt den 3. marts 2017

O15 Kemikalieoversigt for tekstildele

Oy Orasel Ltd (FI)

Om spårbarhet av kemikalier, vi är en liten aktör och för oss är det omöjligt att spåra dem. Också i dessa fall bör vi kunna lita på att leverantörer och / eller tillverkare uppfyller de standarder som är utarbetats för dem.

Nordisk Miljømärknings kommentar

I de fleste af Svanens produktgruppen er det et overordnet princip. at man som producent tager ansvar for sin produktionskæde - også når man anvender mange underleverandører. Specielt tekstilproduktionen er kendt for at være et branche, hvor dette er meget vigtigt. Svanen stiller krav til de dele af produktionskæden, hvor der er fundet enten miljø- eller sundhedsrelevans, som kan forbedres.

I kriterierne for Svanemærkning af Babyprodukter med tekstil er der udviklet bilag, hvor underleverandørerne skal erklære, at specifikke krav efterleves for udvalgte af deres materialer/produkter. Samtidig efterspørges test fra underleverandører for nogle af kravene. Dette er altid standardiserede test udbredte i branchen og som de fleste underleverandører allerede har udført.

O16 CMR klassificering af indgående stoffer i kemikalierne

Kemikalieinspektionen (SE)

Enligt kriterier i 022 Dyes, colorants and pigments får allergiklassade färgämnen och pigment inte användas.

Begränsningar av allergiframkallande ämnen kan vara relevant för flera ämneskategorier, såsom exempelvis limmer, lösningsmedel, konserveringsmedel och ytbehandlingar.

Nordisk Miljømärknings kommentar

Det er vurderet, at den største risiko for eksponering overfor allergene stoffer er i forhold til farvestoffer eller pigmenter anvendt i tekstilproduktionen. Her er tekstilbranchen også selv opmærksomme på dette og der findes alternative råvarer på markedet. Dertil vil der også kunne ske en eksponering over for isothiazolinoner fra lim. Der er efter høringen indsat et ekstra krav til lim til tekstiler (krav O32) om maks. 500 ppm indhold af total isothiazolinoner, krav om maks. 15 ppm af blandingen CMIT/MIT (5 chloro-2-methyl-4-isothiazolin-3-one Cas. No. 247-500-7; 2-methyl-4-isothiazolin-3-one Cas. No. 220-239-6) samt maks. 100 ppm 2-methyl-2H-isothiazol-3-one (CAS# 2682-20-4) (MIT også kaldet MI.)

O17 Forbudte stoffer

Miljøstyrelsen (DK)

O17, O35, O47, m.fl.:

Miljøstyrelsen bemærker, at de halogenerede flammehæmmere højst sandsynligt aldrig vil være stoffer som indgår i tekstiler, men at der kan ske en forurening fra fx PUR skum behandlet med halogenerede flammehæmmere, hvor der ofte findes halogenerede flammehæmmere. Situationen er den samme for skum, der ikke er flammehæmmet, hvor der enten er forurening fra produktionsprocessen eller såfremt det ligger ved siden af skum, der er flammehæmmet. Er det muligt at håndtere disse risici?

Miljøstyrelsen bemærker, at der snart forbud på PFOA under REACH på vej. Det træder i kraft om ca 3 år.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i, at den største risiko i forhold til halogenerede flammehæmmere er koblet til PUR skum, hvor forbuddet også findes i kriterierne.

Det er dog vigtigt, at det er sikret, at hele det svanemærkede babyprodukt med tekstil ikke indeholder halogenerede flammehæmmere, så forbrugeren ved, at der er taget hånd om denne del. Dette budskab kræver, at det tjekkes for alle de indgående materialer i kontakt med barn eller voksen.

Kravet er stillet som forbud mod halogenerede flammehæmmere som indgående stoffer, jf. definitionen af indgåede stoffer i afsnit 1.1 i kriterierne.

Et REACH forbud mod PFOA vil have en overgangsperiode, der ser ud til at blive på 3 år. Dermed er der stadig stor relevans for et forbud. Samtidig går Svanens krav længere end REACH forbuddet, da Svanen også udelukker andre fluorerede organiske forbindelser som PFOS, PTEE osv.

Derudover er der en risiko koblet til produktion uden for EU og det er derfor vurderet, at der er en værdi i at kende den anvendte kemi i hele produktionskæden i forhold til anvendelse af alle fluorerede stoffer.

O17 Forbudte stoffer

Institutet för Miljömedicin, Karolinska Institutet, Anna Beronius, PhD, ERT

Min åsikt är att bly borde ingå i den här listan.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i, at bly ikke skal anvendes ved produktion af babyprodukter med tekstil. Bly, som er klassificeret som reproduktionsskadelig med H360, er udelukket i krav O16. Kravet beskriver, at der ikke må anvendes tekstilkemi som fx farvestoffer, hjælpekemikalier og andet, hvor der indgår stoffer, der er klassificeret som enten kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske. Dermed fremgår bly ikke af listen over forbudte stoffer i krav O17, da bly allerede udelukkes i krav O16. Der er til og med krav om at dokumentere renheden i forhold til forurening med metaller, som fx bly i farver og pigmenter, der anvendes i tekstilproduktionen. Derudover er der krav om, at alle tekstil-, metal- og plastdele, som barn eller voksen kommer i kontakt med, er testet for både ekstraherbart bly og total indhold af bly. Dette er for at sikre, at eventuelle forureninger er minimale.

O18 Biocider og antibakterielle stoffer

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen anser att det är otydligt huruvida biocidbehandling i syfte att motverka mögeltillväxt under lagring och transport av textil är inkluderat i kriterierna. Beskrivningen i O18 kan läsas som att kriterierna gäller all typ av biocidbehandling. I avsnitt 1.4.4 Storage and transport of textile elements specificeras dock enbart vissa biocider som inte får användas (O34) och i avsnitt 1.6 Filling and stuffing materials, O48

additives, specificeras sådana biocider som syftar till att ge en desinficerande eller antibakteriell effekt. Förtydliga gärna om behandling för lagring och transport inkluderas eller inte.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Kravet O18 udelukker helt rigtig alle biocidbehandlinger af tekstilet hos tekstilproducenten eller hos eventuel efterbehandler af tekstilet. Det er efter høringen specificeret i dokumentationskravet, at efterbehandler også skal dokumentere, at kravet er opfyldt. Krav O18 gælder uanset om behandlingen udføres for at have effekt ved lagring eller brugsfasen. Krav O34 omfatter selve transportdelen af det færdige tekstil og skal dermed dokumenteres af den ansvarlige for transporten. Det er nu tydeligt i kravet. Krav O34 er stillet for at sikre, at der ikke findes et hul i leverandørkæden, hvor der i princippet kunne tilføres uønsket kemi til tekstilproduktet.

O23 Metaller i farver og pigmenter

ForbrugerLaboratoriet (Consumer Lab Denmark)

Slutteligt synes jeg, at det bør overvejes, at stille krav til de samme 17 (evt. 19) metaller, som der er reguleret i legetøj (Legetøjsdirektivet og følgelig i sikkerhedsstandarden EN71-3). I tabel 4 er Tin helt udeladt, og det forstår jeg ikke derfor heller ingen opdeling i Tin og organotin. Cr er medtaget, men ikke opdelt i Cr(III) og Cr(VI).

I punkt 1.5.1 er yderligere reduceret til 9 metaller, således også en kraftig reduktion i forhold til TSD. Herunder ingen opdeling af Cr-kravet i de to typer Chrome (læder vil dog som udgangspunkt være dækket af REACH krav omkring Cr(VI)

Jeg ved ikke, om det er tilsigtet, men på området for migration af tungmetaller kan en reference til netop EN 71-3 overvejes, idet det typisk er den reference, som laves i de produktspecifikke sikkerhedsstandarder (fx EN 1888 m.v.).

Jeg har dog ikke indsigt i sammenhængen mellem ekstraktionsmetoden i EN ISO 105 i forhold til EN 71-3 (hvor sidstnævnte som udgangspunkt opererer med indtaget materiale). Dette punkt er blot nævnt til inspiration/eftertanke/overvejelse, idet der måske allerede er gjort tanker herom ved udarbejdelsen af udkastet til høringen.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning takker for input. Der er kommenteret på tabel 4. Denne tabel findes i krav O23 Metaller i farver og pigmenter i tekstilproduktionen og den sidste del om punkt 1.5.1 omhandler krav O37 Ekstraherbare metaller.

Kriterierne er ikke omfattet EU's legetøjsdirektiv og dækker produktionen af mange forskellige materialetyper. Krav O23 Metaller i farver og pigmenter følger ETAD (The Ecological and Toxicological Association of Dyes and Organic Pigments Manufacturers) anbefalinger i forhold til urenheder i pigmenter til tekstilfarvning.

ETAD angiver atomabsorptionsspektroskopi som målemetoder, hvilket nu er indskrevet i krav O23. Disse niveauer i krav O23 er sat netop i forhold til farvestoffer til tekstil og går ind og stiller kravet til indholdet i farvestoffet. Det testes der ikke for i EN 71-3. Her er det indholdet i materialet. Derudover har kriterierne et andet krav til ekstraherbare metaller for det færdige tekstil. Det sidste krav findes også hos Oeko-Tex og GOTS. Det vurderes derfor, at de fastsatte krav er mere korrekte i forhold til denne produktgruppe.

1.4.4 Udslip ved tekstil produktion

O33 COD, temperatur, pH i spildevand fra vådprocesser

Baby Björn AB (SE)

Kan markeringarna Bluesign och Step används som underlag för vissa av de kraven? Vi tror att detta är ett bra sätt att styra upp produktionen av textilier. Borde vara ett sätt att säkerställa att textilen är framställd på bästa sätt för miljö och personal.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i, at det er en fordel at kunne genbruge eksisterende målinger og certifikater, der hvor det er muligt. Det er undersøgt om STeP by Oeko-Tex kan anvendes som dokumentation for kravet. Step stiller dog kravet til COD i mg/l og altså ikke mg/kg tekstil, som Svanens krav. Ved at måle på COD belastningen i forhold til mængden af tekstil er det ikke muligt at fortynde sig til et lavere COD niveau og kravet styrer dermed mere sikkert mod en miljøeffekt.

Desuden opererer STeP med 3 forskellige niveauer for godkendelse (Min. 200 mg/l, Advanced 125 mg/l og Excellent 50 mg/l). Det vil ikke give den stor ekstra hjælp for ansøger, at de har STeP, da de forsat skal have oplysninger om antal kg tekstil produceret i perioden for spildvandsprøve, samt have oplyst hvilket niveau, der er certificeret for.

Dog vil produktionsstedet, som har STeP, kende til COD-spildevandsprøver og have data, som de vil kunne omregne. Dermed vil en STeP-certificering i sig selv ikke kunne anvendes som dokumentation for dette krav, men selve COD-målingen vil kunne genbruges.

1.5.1 Test af det færdige tekstil

O37 Ekstraherbare metaller

ForbrugerLaboratoriet (Consumer Lab Denmark)

I punkt 1.5.1 er yderligere reduceret til 9 metaller, således også en kraftig reduktion i forhold til TSD (Toys Safety Directive). Herunder ingen opdeling af Cr-kravet i de to typer Chrome (læder vil dog som udgangspunkt være dækket af REACH krav omkring Cr(VI)).

Nordisk Miljømærknings kommentar

Kriterierne har både et krav til ekstraherbare metaller for det færdige tekstil samt til de anvendte farvestoffer (krav O23). Krav O37 findes også hos Oeko-Tex og GOTS og det giver dermed mulighed for at genbruge test, hvis man allerede har Oeko-Tex eller GOTS. Det har stor betydning for tekstilbranchen, at man kan genbruge de samme test. Her er testet for de 9 mest skadelige metaller og alle krav niveauerne er meget skrappe i det forslåede krav i babyprodukter med tekstil end kravet i EU's legetøjsdirektiv. Det er derfor vurderet, at krav O37 er mere korrekt i forhold til denne produktgruppe. Se også nedenstående svar for mere info.

O37 Ekstraherbare metaller

Institutet för Miljömedicin, Karolinska Institutet, Anna Beronius, PhD, ERT

I leksaksdirektivet står att gränsvärden för arsenik, kadmium, krom VI, bly, kvicksilver och organiskt tenn i leksaker ska sättas till hälften av den nivå som anses säkert av relevanta expertgrupper. Är de här värdena i linje med det resonemanget? Det verkar rimligt att ha samma säkerhetsnivå för dessa produkter.

Enligt bedömningar gjorda av olika expertorgan, t ex WHO, kan vi inte säga att det finns en säker exponeringsnivå under vilken bly inte kan ge upphov till skadliga och irreversibla hälsoeffekter. Barns exponering för bly borde minimeras i största möjliga grad. Min åsikt är att bly inte borde tillåtas alls i dessa produkter för att uppnå Svanenmärkningens höga krav på säkerhet för hälsa och miljö.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i, at tungmetaller som bly ikke må tilsættes tekstilet. Det findes også et forbud for bly i krav O16 CMR klassificerings af indgående stoffer i kemikalierne for alle tekstildele, der udgør mere end 5 vægt % af tekstilet. Samtidig har Nordisk Miljømærkning valgt at stille et krav til ekstraherbare metaller. Dette krav er harmonisere med krav hos både EU-Ecolabel, Oeko-Tex og GOTS. Her er testet for de 9 mest skadelige metaller og alle kravniveauerne er meget skrappe i det forslåede krav i babyprodukter med tekstil end kravet i EU's legetøjsdirektiv. Fx som det fremgår i tabellen nedenfor stiller legetøjsdirektivet et krav om maks. 1,9 mg/kg cadmium, men kravet her maks. accepterer 0,1 mg/kg cadmium. Legetøjsdirektiver tester også for 9 andre mindre skadelige metaller. Det vurderes dog, at det er meget vigtigere at stille skrappe krav til fx bly og cadmium end at udvide testen til at omfatte flere mindre skadelige metaller.

Metal	Svanens krav for ekstraherbar metal i mg/kg	Migrationsgrænser i legetøjsdirektivet³ i EN 71-3 i mg/kg
Antimon (Sb)	30,0	45
Arsen (As)	0,2	3,8
Cadmium (Cd)	0,1	1,9
Krom (Cr)	1,0	CrIII: 37,5 CrVI: 0,02
Cobalt (Co)	1,0	10,5
Kobber (Cu)	25,0	622,5
Bly (Pb)	0,2	13,5
Nikkel (Ni)	1,0	75
Kviksølv (Hg)	0,02	7,5

O38 Totalindhold af metaller

Institutet för Miljömedicin, Karolinska Institutet, Anna Beronius, PhD, ERT

Enligt bedömningar gjorda av olika expertorgan, t ex WHO, kan vi inte säga att det finns en säker exponeringsnivå under vilken bly inte kan ge upphov till skadliga och irreversibla hälsoeffekter. Barns exponering för bly borde minimeras i största möjliga grad. Min åsikt är att bly inte borde tillåtas alls i dessa produkter för att uppnå Svanenmärkningens höga krav på säkerhet för hälsa och miljö.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i, at tungmetaller som bly ikke må tilsættes tekstilet. Der findes også et forbud for bly i krav O16 CMR klassificering af indgående stoffer i kemikalierne for alle tekstildele der udgør mere end 5 vægt % af tekstilet. Dette krav er indsat som en ekstra sikring. En test af det færdige tekstil for at sikre, at der ikke er tilsat bly. Det kan dog indgå som mindre forureninger. Kravniveauet her er dog meget skrapt med en maks. grænse på 0,2 mg bly/kg materiale. Til sammenligning tillader EU's legetøjsdirektiv op til 13,5 mg bly/ kg materiale.

O39 Kræftfremkaldende aromatiske aminer

Institutet för Miljömedicin, Karolinska Institutet, Anna Beronius, PhD, ERT

For the individual textile, hide/skin or leather element, the content of each amine stated in the table below must be below 20 mg/kg for each amine.

Och totalt? Finns det data som visar att dessa inte kan samverka och ge upphov till additiva effekter om de finns närvarande i blandningar?

Nordisk Miljømærknings kommentar

Der er ikke fundet data om risiko for cocktaileffekter specifikt for aminer. Her er i stedet efter høringen indsat et ekstra krav til azofarvestoffer, som helt udelukker anvendelse af azofarvestoffer, der kan afspalte de angivne kræftfremkaldende aminer. (Se nyt krav O23 Azofarvestoffer i de endelige kriterier). Selve testkravet for kræftfremkaldende aromatiske aminer i det færdige tekstil er beholdt for at sikre, at der ikke er anvendte problematiske azofarvestoffer i selv mindre tekstildele under 5 vægt %.

Visse Azofarver er omfattet af EU begrænsning, tekstil- og lædervarer ikke må farves med azofarver, der kan fraspalte én eller flere af de 22 forskellige aminer angivet i REACH Annex XVII nr. 431.

³ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2009/48/EF af 18. juni 2009 om sikkerhedskrav til legetøj

Grænseværdien i REACH for indholdet i tekstilproduktet er 30 ppm for hvert af de kræftfremkaldende kemiske stoffer. Svanen ønsker at gå længere end dette lovkrav og sætter derfor kravniveau på 20 ppm (20 mg/kg), samt at testrapport skal indsendes til godkendelse, så der sikres en tredjepartsverifikation.

O39 Kræftfremkaldende aromatiske aminer

Kemikalieinspektionen

Förhållandet mellan arylaminerna i tabellen som täcks av kriterierna i O39 och de arylaminer som omfattas av begränsning enligt Reach bilaga XVII, post 43, är otydligt beskrivna. Skärpningen av gränsvärdet till 20 mg/kg, jämfört med 30 mg/kg i Reach bilaga XVII, beskrivs i bakgrundsdokumentet men tillägget av två ytterligare arylaminer, kriterierna i O 39 omfattar 24 arylaminer jämfört med de 22 arylaminer som omfattas av Reach bilaga XVII, motiveras inte. Förtydliga gärna.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i, at det er oplagt at give info om dette i kravteksten. Efter høring er dette krav blevet erstattet af et nyt krav O23 med et totalt forbud mod anvendelse af azofarvestoffer, der kan afspalte de 24 kræftfremkaldende aminer. Dette er det samme krav, som stilles i Svanens kriterier for Tekstil, skind og læder. Dette er samlet set en skærpelse, da der nu er helt forbud mod azofarvestoffer og dermed afspaltning af aromatiske aminer fra disse. Testkravet tillod mindre indhold af afspaltede aromatiske aminer. Aromatiske aminer, som fraspaltes fra azofarvestoffer, kan være kræftfremkaldende, allergifremkaldende, irriterende og giftige og Nordisk Miljømærkning mener derfor, at et fuldstændigt forbud er vigtigt. Samtidig er der indsat tekst, der beskriver forskellen på Svanens krav til azofarvestoffer med hensyn til fraspaltning af aromatiske aminer og REACH lovkrav i EU.

O39 Kræftfremkaldende aromatiske aminer

Miljøstyrelsen (DK)

Her indgår også de 22 regulerede aromatiske aminer i REACH. Er alle regulerede stoffer indeholdt i kriterierne? Jeg kan godt se at det er nemmere kun at skulle rette sig efter et dokument, men et er lidt misvisende. Kan kunne måske vise med en * og forklaring hvilke der er reguleret.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i, at det er oplagt at give info om dette i kravteksten. Efter høring er dette krav blevet erstattet af et nyt krav O23 med et totalt forbud mod anvendelse af azofarvestoffer, der kan afspalte de 24 kræftfremkaldende aminer. Dette er det samme krav, som stilles i Svanens kriterier for Tekstil, skind og læder. Dette er samlet set en skærpelse, da der nu er helt forbud mod azofarvestoffer og dermed afspaltning af aromatiske aminer fra disse. Testkravet tillod mindre indhold af afspaltede aromatiske aminer. Aromatiske aminer, som fraspaltes fra azofarvestoffer, kan være kræftfremkaldende, allergifremkaldende, irriterende og giftige og Nordisk Miljømærkning mener derfor at et fuldstændigt forbud er vigtigt. Samtidig er der indsat tekst, der beskriver forskellen på Svanens krav til azofarvestoffer med hensyn til fraspaltning af aromatiske aminer og REACH lovkrav i EU.

O41 Polycykliske aromatiske hydrocarbiner (PAHer)

Miljøstyrelsen (DK)

På linje med kommentar i afsnit 1.2. Der er ikke meget forskel på et PAH indhold på 4,9 % og så 5 %, såfremt der er direkte hudkontakt. Bør O41 ikke udelukke PAH'er i tekstil med direkte hudkontakt.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i dette. Kravet aktiveres også ved kontakt med barn eller voksen uanset vægten af tekstildelen. I introtekst til afsnit 1.5.1 står følgende: Alle tekstil-, skind- og læderdele, der er i kontakt med barnet eller den voksne eller udgør mere end 5 vægt % af tekstilet i det færdige Babyprodukt med tekstil, skal opfylde kravene i afsnit 1.5.1.

O51 Syntetisk latex (SBR) og naturlatex

Miljøstyrelsen (DK)

Er der ikke tale om "afgasning" af nitrosaminer når det er målt i klimakammer og i mg/m³?

Nordisk Miljømærknings kommentar

Det er rigtigt, at der er tale om afgang. Ordet "indholdet" i kravteksten henviste til indholdet testkammer. Det kan dog misforstås og derfor er det nu ændret til "koncentrationen", da det stemmer med enheden mg/m³ som anvendes i kravet.

O55 Lim i pladen

Miljøstyrelsen (DK)

Miljøstyrelsen foreslår i dette produkt, der er beregnet til brug for babyer/små børn, at totalindholdet i lim af isothiazolinoner ikke overstiger 200 ppm, og at indholdet af MI i lim ikke overstiger 15 ppm, på linje med blandingen af CMIT/MIT.

MI er ude af legetøj og af leave-on kosmetik; det bør også være målet for miljømærkede produkter, som babyer og små børn kommer i kontakt med.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i, at MI skal indgå med så lavt et niveau som muligt. Producenten af barnevogne har dog ikke den samme indflydelse på limen i en træplade, som de har på fx det tekstil, de bestiller til deres barnevogn. Dermed er det kun muligt at kræve træbaserede plader uden MI, hvis de findes på markedet og samtidig har lavt formaldehyd niveau. Kravet til isothiazolinoner i lim i træbaserede plader er uændret efter høringen. Der er i stedet efter høringen indsat følgende krav til maks. indhold af både total og udvalgte isothiazolinoner i lim anvendt til tekstilet:

Konserveringsmiddel	Koncentrationsgrænse
Total mængde isothiazolinoner	200 ppm (0,0500 vægtprocent)
2-metyl-2H-isothiazol-3-on (CAS-nr: 2682-20-4) (MIT også kaldet MI)	100 ppm (0,0100 vægtprocent)
5-klor-2-metyl-4-isothiazolin-3-on/2-metyl-2H-isothiazol-3-on (3:1) (CAS-nr: 55965-84-9) (CMIT/MIT)	15 ppm (0,0015 vægtprocent)

Dette niveau er for MI eller også kaldet MIT skrappere end kravniveauet til lim i træbaserede plader og Svanemærkede byggeplader, hvor kravniveauet er 200 ppm for MI/MIT. Det vurderes derfor, at dette niveau er det mest ambitiøse der kan kræves i denne produktgruppe. I Svanemærkning af Kontor- og hobbyartikler findes et krav til isothiazolinoner på maks. 150 ppm totalt og 15 ppm af blandingen (CMIT/MIT). I Svanemærkning af Indendørs maling stilles ligeledes krav til isothiazolinoner. Her tillades maks. 500 ppm for isothiazolinoner totalt, maks. 200 ppm for 2-metyl-2H-isothiazol-3-on (MI) og maks. 15 ppm af blandingen (CMIT/MIT).

1.9 Metaller

O63 Metalbelægning

Baby Björn AB (SE)

Zink: Forzinkning, sker lokalt i lukkede system i Sverige.

Vi behöver ha ett korrosionsskydd på babysitter-bågen och då är förzinkning absolut det bästa alternativet. Främsta anledningen är att pulverlackering har thockare skikt och större variation i skiktöcklken. Därmed kan vi inte hålla de mått -toleranser som kräve för funktion/montering med en pulverlack. Pulverlacken är även mjukare och tål inte samma nötning som förzinkning. Det är även större risk för knaster m.m. med pulverlack och detta kan slita hål på tyget. På botteröret /stommen mot golvet har vi pulverlack då det i princip bara är kosmetiska krav på denn.

De elektrolytiska förzinkningen gör endast hos en miljöcertifierad ytbehandlare med slutet system enligt svenska lagkrav.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i, at der skal ses på helheden i forhold til den samlede miljøbelastning for produktet. Zink er klassificeret med H410: Very toxic to aquatic life with long lasting effects og det er derfor vigtigt, at der ikke udledes zink til vandmiljøet fra en overfladebehandlingsproces.

Samtidig er levetiden af det svanemærkede produkt vigtig og har stor betydning for den samlede miljøbelastning. Det vurderes derfor, at en zinkbelægning kan accepteres for metaldele, som barnet ikke kan komme i kontakt med ved normal brug. Dette skal så ske i lukkede systemer uden afløb til vandmiljøet. Udslip fra overfladebehandling skal i stedet gå til genanvendelse og destruktion.

1.10 Plast, silikone og latex (gummi)

O67 Plast, silikone og latex (gummi)

Baby Björn AB (SE)

Vi undersöker med vår plastleverantör om de har ett GS-mark certifikat. Vi tror inte det är något problem och vi har aldrig haft någon anmärkning när vi OekoTex certifierat produkterna. Naturligtvis hade det varit enklast om det var samma krav som OekoTex så man slipper göra extra tester.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning arbejder mod at det skal være muligt at anvende nogle af de allerede udførte test, hvis disse er udbredte i branchen og stiller gode krav. I forhold til test af PAH'er i plast og gummimaterialer, så findes der både mulighed for en GS certificering, som omfatter 20 PAH'er (inkl. de 8 REACH PAH'er) samt Oeko-Tex certificering, som omfatter 8 PAH'er (de 8 der er reguleret af REACH) samt en fælles værdi på maks. 5 mg/kg for summen af 24 PAH'er. Naphthalin cas. 91-20-3, som ved test⁴ er blevet fundet i fx håndtag på klapvogne, og er er klassificeret som muligt kræftfremkaldende, er reguleret af begge certificeringer. Det har været undersøgt i forbindelse med høringsen, om der var muligt at kræve et niveau på GS-Mark niveau, da det er det skrappeste niveau. Det ser desværre ikke ud til, at en GS-Mark certificering er nok udbredt til at kravniveauet kan tilpasses kun denne certificering. Det er derfor valgt, at acceptere begge certificeringer eller et testresultat fra akkrediteret test institut. Testen skal da kunne klare GS-Mark niveauet. Alle alternativer går længere en REACH krav til PAH'er og kræver derudover test af materialet, hvad ikke er REACH krav.

---

⁴ Test: Kemi i kombivogne maj 2016, besøgt her <http://kemi.taenk.dk/bliv-groennere/test-kemi-i-kombivogne>

O68 Nitrosaminer i latex (gummi) og silikone

Miljøstyrelsen (DK)

Er der tale om afgivelse (og ikke indhold) når der stille krav til nitrosaminer og nitroserbare.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Det er rigtigt, at der er tale om afgang. Ordet "indholdet" i kravteksten henviste til indholdet testkammer. Det kan dog misforstås, og derfor er det nu ændret til "koncentrationen", da det stemmer med enheden mg/m³ som anvendes i kravet.

1.11 Kvalitets- og funktionskrav til tekstil

O75 Pilling

Baby Björn AB (SE)

Vi tror att ett nivå 4 för pilling är alltför hårt för att ha som ett allmänt krav.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i, at niveau 4 er et hårdt krav. Nordisk Miljømærkning har kun erfaring med dette krav fra møbelstoffer i kriterierne for Svanemærkning af møbler. Her skal tekstilet kunne klare hårdt slid på fx siddeflader i sofaer. Det vurderes, at der er forskel på tekstiltyperne i de 2 produktgrupper og at et niveau på 3 er mere passende for denne produktgruppe. Hverken GOTS eller Oeko-Tex stiller krav til pilling. Kravet er derfor opdateret efter høring.

O76 Dimensionsændringer under vask og tørring (naturfibre)

Baby Björn AB (SE)

Kravniveauet er sat meget lavt. Et niveau på 2 % virker mere realistisk.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Nordisk Miljømærkning er enig i dette. Kravniveauet i høringen var sat meget lavt til 0,5 %. I Svanens kriterier for Tekstiler, skind og læder findes et krav til dimensionsændringer under vask og tørring. Her stilles fx krav om maks. +/- 2 % for vævede produkter af uldmiks og +/- 3 % for vævede bomuldstekstil og bomuldsuldmiks. Kravet er derfor opdateret efter høring, hvor det er vurderet, at det stadig er vigtigt med et skrap krav, da det meste tekstil i produktgruppen anvendes, som et betræk udenpå et fyldmateriale eller andet materiale med faste mål. Derfor er der i denne produktgruppe større behov end for produktgruppen Tekstiler, for at sikre, at der ikke forekommer større dimensionsændringer ved eventuel vask af tekstilet. Kravniveauet er opdateret til 2 % efter høring.

O78 Krav til sikkerhed og funktion af det færdige produkt

ForbrugerLaboratoriet (Consumer Lab Denmark)

Referencen til EN 1466 og EN 13209-2 er til tidligere version af standarden. Måske det kan overvejes at referere til seneste version af standarden, alternativt sikre opdaterede referencer.

Der henvises til testrapport for div. sikkerhedsstandarder, og i den sammenhæng bruges termen "godkendt". Der er ikke tale om "godkendelser" fra testlaboratorier af disse produkter, men en test og rapport kan vise, om der er overensstemmelse med kravene i standarden og det testede produkt.

Der henvises til, at rapporten skal være fra akkrediteret testinstitut.

Det giver umiddelbart rigtig god mening, men vær opmærksom på, at der kan være tilfælde, hvor det er at foretrække, at det er et "af Nordisk Miljømærkning accepteret testinstitut", der har testet.

Vi har set mange eksempler på, at store internationale akkrediterede laboratorier mangler fuldstændig forståelse for det nordiske brug af produkter - og det afspejler sig ofte i den måde, som kravene bliver tolket på. Jeg vil foreslå at I giver mulighed for at anvende test fra andre laboratorier, som I har tillid til.

Nordisk Miljømærknings kommentar

Kravet er opdateret efter høring, så der henvises til den seneste udgave af standarderne samt at dokumentationskravet kræver, at relevant standard efterleves og ikke en specifik "godkendelse". Nordisk Miljømærkning er også enig i, at et krav om akkrediteret testinstitut kan virke uhensigtsmæssigt. Kriterierne stiller i bilag 21 krav til testinstitut. Der henvises derfor nu til bilag 21 i stedet for at angive, at testinstituttet skal være akkrediteret. I bilag 21 kræves enten at testinstituttet efterlever EN ISO 17025: Generelle krav til prøvnings- og kalibreringslaboratoriers kompetence eller være et officielt GLP-godkendt analyselaboratorium. Samtidig er der for nogle testtyper mulighed for at få ansøgerens analyselaboratorium godkendt, hvis krav i bilag 21 efterleves og kan dokumenteres.

4.2.2 Bilag

Her er ikke kommet kommentarer.

5 Kommentarer til baggrunden

Her er ikke kommet kommentarer.

6 Diskussion og konklusion

På trods af at dette er en helt ny produktgruppe med producenter, som ikke kender til miljømærkning med Svanen i forvejen, så er der kommet fint input fra både producenter og andre relevante aktører. Flere har kommenteret, at den nye produktgruppe er relevant og støtter op om de nye kriterier. Det er især kriteriernes fokus på den kemi, som små børn eksponeres for ved tæt kontakt med tekstil i disse produkter, som anerkendes.

Der har i høringen været fokus på at få information om producenters og brandejerens mulighed for at indhente information flere led tilbage i produktionskæden. Der er ikke kommet rigtig meget input til dette i høringen. De producenter, som har svaret, forklarer, at det kræver en stor indsats at indhente denne information, hvis det ikke er gjort før. At kende sin leverandørkæde og have styrbarhed for fx anvendt kemi i produktionskæden, er i andre af Svanens produktgrupper ofte en vigtig del af at opnå miljømærkning. Interviews viser, at fx licenshaverne for Svane- og Blomstmærket tekstil tillægger denne styrbarhed en stor værdi. Her er det muligt at opnå styrbarhed tilbage i produktionskæden. En del af Svanens erfaring fra produktgruppen Tekstil, skind og læder kan overføres til Babyprodukter med tekstil. Her er tekstil i fokus med lignende leverandørkæder.

Det vurderes derfor, at styrbarheden i leverandørkæden er mulig at opnå, men det er samtidig vigtigt at kommunikere den værdi, det giver.

For tekstiler findes en del certificeringer, der omfatter enten enkelte faser eller hele livscyklus. I kriterieudviklingen, både før og efter høringen, har der været fokus på, at andre certificeringssystemer kan anvendes som dokumentation for nogle af kravene, hvis der stilles tilsvarende krav som for Babyprodukter med tekstil. For Svanemærkning af Babyprodukter med tekstil er dermed fundet det niveau, hvor der stilles ambitiøse krav, der er tilpasset produktgruppen med kontakt til børn og samtidig er realistisk for en ansøger at kunne dokumentere.

Vigtige ændringer efter høringen

De indkomne svar fordeler sig på forskellige krav i kriterierne, men fælles for mange af svarene er, at der er stor fokus på barnets eksponering overfor skadelig kemi. Følgende vigtige områder er blevet behandlet i høringen og har ledt til ændringer. I tabel 6 nedenfor er alle de ændringer, der er udført efter høringen, beskrevet.

Definitioner i kriterierne

Der er efter høringen indsat eksempler på hvornår det vil vurderes, at der er kontakt med materialerne i en barnevogn og en autostol. Disse eksempler findes nu under definitioner i både baggrund og kriterier.

Information fra underleverandører

Enkelte producenter har ytret usikkerhed omkring at kunne indhente data fra underleverandører. Her har flere kommenteret, at det er en fordel, at man kan genbruge andre tekstilcertificeringer for både tekstil og andre materialer. Efter høringen er kravet til PAH test for plastdele i **krav O67** blevet lempet en smule ved, at det nu også kan dokumenteres med et Oeko-Tex klasse I certifikat udover GS-Mark certifikat eller tilsvarende test.

Azofarvestoffer (krav O23 og O39)

Der er efter høringen indsat krav om forbud mod anvendelse af azofarvestoffer, der kan afspalte de 24 kræftfremkaldende aminer. Dette er det samme krav som stilles i Svanens kriterier for Tekstil, skind og læder. Samtidig er kravet til test af det færdige tekstil fjernet. Dette er samlet set en skærpelse, da der nu er helt forbud mod azofarvestoffer og dermed afspaltning af aromatiske aminer fra disse. Testkravet tillod mindre indhold af afspaltede aromatiske aminer. Aromatiske aminer, som fraspaltes fra azofarvestoffer, kan være kræftfremkaldende, allergifremkaldende, irriterende og giftige og Nordisk Miljømærkning mener derfor, at et fuldstændigt forbud er vigtigt.

Samtidig er der indsat tekst der beskriver forskellen på Svanens krav til azofarvestoffer med hensyn til fraspaltning af aromatiske aminer og REACH lovkrav i EU.

Isothiazolinoner i lim (krav O33 og O55)

Der er efter høringen indsat krav (O33), der begrænser brug af isothiazolinoner i limen i tekstilet. Kravet til lim i tekstilet er skarpere end til lim i træplader (O55).

Her er nu i lim til tekstil og andre materialer (for træplader se krav O55) tilladt maks. 200 ppm **isothiazolinoner** totalt, 100 ppm MI og 15 ppm af CMIT/MIT blandingen. Kravniveauet for både total isothiazolinoner og MI er her skærpet i forhold til lim i træbaserede plader.

Tablet 6 Opdateringer efter høring

Reviderede kriterier høringsudkast (1.0)	Kravnr. efter høring	Ændring efter høring
Afsnit Definitioner		Her er indsat eksempler på "kontakt med barn og voksen" samt opdateret definition af "tekstiltype", "tekstildel" og indgående stoffer".
Afsnit Bagatelgrænser for materialer		Her er specificeret, hvilke dyrearter skind og læder må stamme fra. Hvis mere end samlet 20 vægt % skind eller læder skal dette efterleve relevante krav i Svanens kriterier for Tekstil, skind og læder.
Krav til tekstilfibre: O5, O6, O7, O8, O9 og O11	Krav O5, O6, O7, O8, O9 og O11	Her er indsat henvisninger til testmetoder.
Krav O13 Cellulosefibre	Krav O13	Her er indsat definition af genvundet materiale samt skærpet kravniveau for andel certificeret træ fra 30 % til 50 %.
Krav O14 Tekstildel <5 vægt %	Krav O14	Krav om forbud mod halogenerede flammehæmmere som tidligere stof under afsnit for test af det færdige tekstil er indsat i dette krav.
	Krav O23	Nyt krav indsat. Krav om forbud mod anvendelse af azofarvestoffer, der kan afspalte de 24 kræftfremkaldende aminer. Forskel til REACH krav fremgår af kravtekst.
Krav O23 Metaller i farver og pigmenter	Krav O24	Testmetode indsat.
Krav O24 Metalkompleksfarver	Krav O25	Kravet er ændret efter høring. Her er indsat mulighed for at anvende metalkompleksfarver med kobber til bomuld. Samtidig er kravet skærpet, da det for de andre fibertyper i kravet ikke er muligt at anvende metalkompleksfarver med krom og nikkel.
Krav O32 Lim til tekstil	Krav O33	Her er indsat undtagelse for klassificeringskrav for isothiazolinoner anvendt som konservering men samtidig også begrænsning af isothiazolinoner. Dermed er dette både en lempelse og skærpelse alt efter stoffets klassificering.
Krav O33 Udslip fra vådprocesser	Krav O34	Kravtekst er specificeret og der er indsat beregningseksempel for COD g/kg tekstil.
Krav O34 Transport og lagring	Krav O35	Kravet er skærpet til også at omfatte transport og lagring af det færdige produkt.
Krav O35 Halg. flammehæmmere	Krav O14	Forbuddet er indsat i krav O14.
Krav O39 Kræftfremkaldende aminer	Krav erstattet af nyt krav O23	Kravet er erstattet af krav O23, der omfatter totalt forbud mod anvendelse af azofarvestoffer, der kan afspalte kræftfremkaldende aminer.
Krav O51 Latex	Krav O50	Kravet er ændret, så der henvises til koncentrationen og ikke indhold.
Krav O54 Lim til materialer	Krav O53	Samme ændring som i krav O33.
Krav O59 Halogenerede flammehæmmere	Krav fjernet	Kravet med forbud om halogenerede flammehæmmere i overfladebehandling af metal er fjernet efter høring. Alle halogenerede organiske forbindelser udelukkes i krav O60 Øvrige ekskluderede stoffer for metaldele i kontakt eller over 5 vægt %.
Krav O67 Plast, naturlatex og syntetisk	Krav O65	Kravet er lempet en smule, så det også er muligt at dokumentere med Oeko-Tex 100 klasse I baby certifikat.

Nordisk Miljømærkning
Babyprodukter med tekstil 104/1.0
19. maj 2017

Reviderede kriterier høringsudkast (1.0)	Kravnr. efter høring	Ændring efter høring
latex		
Krav O75 Pilling	Krav O73	Kravniveau er lempet fra 4 til 3.
Krav O76 Dimensionsændringer	Krav O74	Kravniveau er lempet fra 0,5 % til 2 %.
Krav O78 Sikkerhed og funktion	Krav O76	Her er indsat krav til cykelanhænger med tekstil. Kravtekst er opdateret, så der ikke er angivet årstal på teststandard. I stedet henvises til den seneste version af standarden. Dokumentationskrav er opdateret så det fremgår, at testinstituttet skal efterleve krav til testinstitut beskrevet i bilag 21.